

جذابیت قالی‌های ایرانی برای اروپاییان

راهکارهای طراحان اروپایی برای دیزاین داخلی با فرش‌های ایرانی

برسام جنتی
مترجم

فرش و هنر دو مقوله جدایی‌ناپذیر فرهنگ و تمدن ایرانی‌اند که قرن‌هاست از جایگاه گرانبهایی برخوردارند. کشف و ثبت اولین فرش دستباف و آلات قالی بافی در ایران مؤید آن است. فرش از مهم‌ترین نمادهای طرافت، هنر و روح زیبای جامعه ایرانی است. ایرانیان از قدیم الایام به ایجاد نقوش انتزاعی برای تزئین شکاف‌ها و ستون‌ها علاقه‌مند بوده‌اند و سقف ساختمان‌های بزرگ خود را با نقش‌های هندسی و شکسته و خطوط عرضی تزئین می‌کردند. هنرمندان روی دیوارها و ستون‌ها نقش گل‌ها و درختان تزئین شده را طراحی می‌کردند و گاهی اوقات از این نقوش در قالی‌های زیبای ایرانی نیز استفاده می‌شد.

فرش و هنر معاصر

دیزاین داخلی با فرش‌های ایرانی اروپاییان به علت علاقه زیاد به فرش‌های ایرانی اغلب از این صنایع نفیس دستی در دیزاین خانه‌هایشان استفاده می‌کنند. برای دیزاین داخلی، اندازه، طرح و رنگ فرش بسیار مؤثر است زیرا به فضا بعد داده و می‌تواند گاهی اوقات نقش کلیدی در طراحی اولیه داشته باشد. از سوی دیگر فرش‌ها از ایاف طبیعی چون پشم و ابریشم بافته می‌شوند. ایاف طبیعی برای راه رفتن، نشستن یا دراز کشیدن بسیار راحت و جذاب‌ترند و سطح‌شان نرم است. آنها خواص عایق عالی دارند و نگهداری‌شان آسان است. از طرف دیگر اندازه فرش‌ها که انتخاب می‌کنید می‌تواند بر ظاهر اتاق تأثیر بگذارد. یک فرش کوچک در یک اتاق بزرگ نامناسب به نظر می‌رسد، در حالی که فرش‌ها که خیلی بزرگ است ممکن است ظاهر یک اتاق را کوچک‌تر کند. در طراحی‌های داخلی علاوه بر استفاده از ابزار مختلفی چون گلدان، تابلو و مبلمان، فرش ایرانی می‌تواند جلوه خاصی به محیط بدهد. از این‌رو وقتی نوبت به سایز می‌رسد، فرش را انتخاب کنید که به اندازه کافی بزرگ باشد که بتواند زیر پایه‌های جلویی و پشتی هر مبلمان قرار گیرد. برای اتاق نشیمن، شما می‌خواهید که کل ست میل براحی روی فرش قرار گیرد. برای اتاق غذاخوری، فرش باید به اندازه‌ای بزرگ باشد که هنگام بیرون کشیدن صندلی‌ها همه آنها روی فرش قرار گیرند. فرش می‌تواند به ثابت نگه داشتن مبلمان و عدم لرزش آن کمک کند. برای دکوراسیون یک فرش باید با حداقل دو رنگ برجسته شما کاملاً ترکیب شود. تقریباً غیرممکن است که فرشی را در رنگ‌هایی پیدا کنید که مطابقت داشته باشد اما این موضوع اشکالی ندارد. از سوی دیگر، اتاقی که از اقلام مختلف در همان سایه رنگ تشکیل شده است و رنگ‌های متضاد زیاد دارد حس آشفتگی ایجاد می‌کند که می‌تواند استرس را باعث شود. در حالت ایده آل، شما می‌خواهید فرشی را انتخاب کنید که حداقل دو رنگ برجسته را در اتاق تکمیل کند. این باعث ایجاد حس هماهنگی، تعادل و تداوم می‌شود که همگی برای یک محیط آرام مساعد است.

فرش و هنر معاصر

هر فرش دستبافت روایتگر داستانی متفاوت و همچنین حاصل تلاش شبانه روزی یک قالیباف حرفه‌ای است. فرش ایرانی راوی هنر، فرهنگ، سنت مردم و سبک زندگی ایرانیان است. فرش دستباف ایرانی به دلیل ماندگاری، بافت‌های درخشان، رنگ‌ها و نگارهای قوی و دقیق، شهرت زیادی دارد. آنها با رنگ‌های طبیعی، الگوهای سنتی قبیله‌ای و همچنین الگوهای مدرن که از روش‌های طراحی سنتی پیروی می‌کنند، شناخته می‌شوند. قالی‌های شهرهای اصفهان، نایین، کاشان، تبریز، مشهد، کرمان و قم معروف‌اند. فرش ایرانی در سال ۲۰۱۰ به دلیل طراحی زیبا در فهرست میراث فرهنگی یونسکو قرار گرفت. تاریخچه فرش ایرانی به چند دوره می‌رسد و از قدمت بیش از دو هزار سال فرش پازیریک برخوردار است که در سال ۱۹۴۹ کشف شد و احتمالاً مربوط به صنعتگران هخامنشی یا محلی است که در پازیریک پیدا شده است. قدمت فرش ایران به دوره ساسانیان، پس از اسلام، تیموریان و صفویان بازمی‌گردد. نقش برجسته و استفاده از مینیاتور تغییر قابل توجهی را در طراحی فرش و پارچه بافی در اواخر قرن پانزدهم نشان می‌دهد. هنر معاصر ریشه در شالوده فکری هنر مدرن دارد و به برکت ظهور شیوه‌های مدرن بیان هنری جدید و زیبا تثبیت شده است. الگوهای اولیه فرش‌ها بازتابی از فعالیت‌های کشاورزی و سبک زندگی اولیه در ارتفاعات ایران بود. نقش‌های کوه، دریا و درختان، روی سفال‌ها هم دیده می‌شد. از دیگر تصاویر به کار رفته در فرش‌های ایرانی می‌توان به نقوش هندسی و جانوری و نگاره‌های شکار اشاره کرد که در مناطقی از شوش، دشت مرکزی ایران، منطقه لیکک کاشان، خورویین، لرستان و زبویه یافت می‌شوند که روی بشقاب‌ها و اشیای تزئینی نیز حک شده‌اند. علاوه بر رنگ‌ها و طرح‌ها، اندازه، یکی دیگر از عواملی است که باید به آن توجه کنید. فرش‌های ایرانی در اندازه‌های مختلف، از فرش‌های گرد و مربع کوچک گرفته تا فرش‌های متوسط، فرش‌های بسیار بلند و فرش‌های بزرگ عرضه می‌شوند.

علاقه اروپاییان به فرش ایرانی

فرش، یکی از پیچیده‌ترین و مدرن‌ترین زیراندازها یا منسوجات ساخت بشر است که سابقه تولید آن به بیش از سه هزار سال پیش برمی‌گردد و بدون شک فرش ایرانی یکی از نمادهای تعالی هنر، سختکوشی، ایده‌پردازی و بویژه فعالیت تیمی زنان جامعه متمدن ایران در اعصار مختلف تاریخ بوده است. قالیچه‌های سنتی ایرانی از محبوبیت بالایی در میان اروپاییان برخوردار و بخوبی شناخته شده‌اند. جای تعجب نیست؛ این علاقه به دلیل برخورداری از ویژگی‌های قالی‌های ارزشمند ایرانی است که قرن‌هاست کیفیت بالای فرش‌های ایرانی است. گره زنی سنتی، رنگ‌های طبیعی و نخ‌های پشمی ظریف از ویژگی‌های قالی‌های ارزشمند ایرانی معمولاً از پشم، ابریشم یا ترکیب پشم و ابریشم بافته می‌شوند. به طور کلی، فرش‌های ۱۰۰ درصد ابریشم کاملاً ظریف هستند و روکش برآقی دارند. پشم متداول‌ترین ماده مورد استفاده است. کیفیت نخ‌های پشمی به نژاد گوسفند، آب و هوا، مرتع و زمان بریدن پشمش بستگی دارد.

در ترکیب رنگ فرش‌ها خلاق باشید

فرش‌های ایرانی با طیف بی‌پایان رنگ‌ها و اندازه‌های خود، فرصت‌های زیادی را برای به نمایش گذاشتن خلاقیت شما به روش‌های مختلف ارائه می‌دهند. یکی از راه‌های افزودن خلاقیت به اتاق، قرار دادن دو فرش در کنار هم در یک فضا است. هنگام قرار دادن دو فرش در یک اتاق، نکته کلیدی این است که مطمئن شوید که هر دو فرش مکمل یکدیگر هستند و همچنین با یک یا چند رنگ برجسته در اتاق ترکیب می‌شوند. راه‌های مختلفی وجود دارد که می‌توانید دو فرش را در یک مکان با هم ترکیب کنید. صرفاً چیدمان مجدد فرش‌ها می‌تواند ظاهری کاملاً جدید به اتاق ببخشد. این یک راه آسان و مقرون به صرفه برای تازه کردن دکوراسیون هر اتاق است.

از فرش به عنوان لوازم جانبی دکور ارزشمند استفاده کنید

فرش‌های شرقی واقعاً یک لوازم تزئینی ارزشمند هستند. هر قالی شرقی توسط بافندگان ماهر بافته می‌شود و نقطه اوج چندین سال تاریخ و سنت است. هر قالی داستانی را روایت می‌کند که بافنده آن را خلق کرده است. فرش‌هایی از این دست بخوبی با مبلمان سبک کلاسیک و دکوراسیون جهانی که عناصر سبک قومی را از گوشه و کنار جهان ترکیب می‌کند، مطابقت دارد. اما این بدان معنا

نیست که شما باید محدود به استفاده از این فرش‌ها فقط مبلمان کلاسیک داشته باشید. ترکیب فرش شرقی با مبلمان مدرن می‌تواند به همان اندازه شیک به نظر برسد.

فرش یک عنصر خوش آمد در دکوراسیون داخلی است

برخلاف بسیاری دیگر از وسایل دکوری که صرفاً جنبه تزئینی دارند، فرش‌ها زیبایی و کارآمدی را همزمان ارائه می‌دهند. اتاق نشیمن، اتاق خواب، آشپزخانه یا ورودی معمولاً بدون فرش ظاهری واضح و لخت دارند. به سادگی، افزودن یک فرش به هر یک از این اتاق‌ها فوراً بویایی اتاق را تغییر می‌دهد. اتاق از سرد و ناخوشایند به گرم و دعوت کننده تبدیل می‌شود. این فقط ظاهر نیست که تغییر می‌کند. قدم زدن روی سطح نرم و گرم فرش نیز احساس راحتی و جذابیت دارد. یک قالیچه می‌تواند تفاوت چشمگیری در ورودی ایجاد کند و آن را از سرد و بی‌روح به رنگارنگ، سرزنده و دلپذیر تبدیل کند. یک فرش ایرانی می‌تواند یک اتاق سرد و ناخوشایند را به فضایی گرم و دلپذیر تبدیل کند.

فرش‌هایی با سبک مشابه

قرار دادن فرش‌هایی با سبک‌ها و رنگ‌های مشابه در فضاهای متصل، مفهومی جالب و یکی از ساده‌ترین راه‌ها برای اتصال دو اتاق به گونه‌ای است که ارتباط بصری بین آنها ایجاد

شود. به‌عنوان مثال، می‌توانید دو قالیچه را با نقش‌های بزرگ، پررنگ و هندسی انتخاب کنید یا می‌توانید با دو فرش با طرح‌بندی پیچیده از عناصر گل دار کوچک که زمینه فرش را پر می‌کنند، همراه شوید. این چیدمان دو قالیچه در سبک‌ها یا رنگ‌های مشابه که در فضاهای متصل به هم قرار گرفته‌اند، حسی دوست داشتنی از هماهنگی را ایجاد می‌کند زیرا چشم‌ها را از یک فضا به فضای دیگر می‌کشاند.

طرح قشقایی در اتاق نشیمن

نمی‌توان انکار کرد که هر فرش ایرانی یک اثر هنری باشکوه و کارآمد است که هم تزئینی و هم کاربردی است. در حالی که ممکن است از ایده قرار دادن فرش ایرانی روی زمین به دلیل ارزش تزئینی و همچنین گرما، شخصیت و فواید عایق صدا لذت ببرید، اینها تنها راه استفاده از این خلاقیت‌ها نیست. فرش‌های ایرانی با نقش و نگار غنی می‌توانند آویزهای دیواری زیبا و چشم نواز را بسازند. اگر یک دیوار خالی بزرگ در اتاق نشیمن یا اتاق غذاخوری دارید؟ از یک فرش ایرانی به‌عنوان دیوار آویز استفاده کنید تا آن فضای خالی را پر کنید و تفاوت را در دکوراسیون خانه ببینید! این کارنه تنها به دیوار بلکه به کل اتاق، نمایی جدید می‌دهد و بهترین بخش این است که شما تنها کسری از قیمتی را که باید برای یک اثر هنری سنتی می‌پردازید، پرداخت کرده‌اید.

مطمئن شوید که چیدمان اتاق را در نظر بگیرید

هر اتاق در خانه شما از نظر ابعاد، مبلمان موجود در آن و حتی سایر وسایل مانند چهارچوب درها، پرده‌های برق و دریچه‌های تهویه به طور متفاوتی چیدمان می‌شود. در انتخاب فرش ایرانی برای آن اتاق خاص باید هر یک از این عناصر را در نظر گرفت. اگر فرش ایرانی می‌خرید تا از آن به‌عنوان دیوارکوب استفاده کنید، مطمئن شوید که اندازه‌ای دارید که هیچ پرده برق، دریچه هوا یا چهارچوب در را نبوشاند. هنگام خرید فرش ایرانی برای قرار دادن روی زمین، مهم است که نوع و چیدمان مبلمان آن فضا را در نظر بگیرید. نادیده گرفتن این جنبه‌ها ممکن است باعث شود که مجبور شوید در مورد نحوه یا مکان قرار دادن فرش خود دقت بیشتری کنید. قرار دادن فرش ایرانی در یک اتاق یک راه عالی برای به نمایش گذاشتن خلاقیت و بیان سبک است. انتخاب فرش شما، مکان و نحوه قرار دادن آن گویای خلاقیت شما و توانایی ذاتی‌تان در ترکیب و تطبیق عناصر طراحی برای ایجاد ظاهری هماهنگ و منسجم در هر خانه‌ای است.